ANUL I No. 63 | 4 PAGINI 2 LEI | Joi 2 Octombrie 1941

Basarabia

Ziarul nouei vieți românești

Redacția din București Bulevardul Lascăr Catargiu, 31 Tel. 2.08.43 | Abonamente: Un an 500 lei, 6 luni 250 lei, P-tru instituții 1000 lei | Redacția din Chișinău: Strada Mihail Eminescu, 19 Telefon 302

Aruncătoare de grenate pe frontul rusesc

Guvernul și țărănimea

Declarațiile d-lui prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului de miniștri, făcute la Pitești cu prilejul conferinței ministeriale de Vineri, înseamnă o nouă piatră de temelie pentru opera de refacere și consolidare a țării în spiritul nou al timpului.

Pornind dela nevoile județului Argeș, d. vice-președinte al Consiliului a dat importante directive pentru îndrumarea vieții economice și sociale românești pe drumul pe care pășim astăzi, după ce biruința desrobitoare ne-a dat mândria să privim cu încredere viitorul". D-sa a stăruit în mod special asupra lumii satelor, schițând un adevărat program de înălțare spirituală a țărănimii. „Mai ales la sate — nu numai la orașe — suntem datori să ducem acest fior sfânt al reînoirii românești, al duhului de eliberare, care trebue să întemeieze viața țăranului pe alte pârghii spirituale pentru a-i da dreptul să se bucure veșnic de toate atributele care decurg din funcțiunea lui productivă în organismul de Stat.

Preoțimii și învățătorimii, a continuat d. vice-președinte al Consiliului, îi revine o misiune nobilă și grea. Preoții și învățătorii trebue să fie factori propulsivi ai acestei reînoiri, având în urma lor vestigiile de credință ale misticismului național din care să facă catapeteasmă de adevăr nu numai pentru individ, dar pentru ridicarea neamului întreg. Poporul român găsește temeiurile vieții lui în străfundurile de credință strămoșească neatinsă, astăzi mai puternice ca oricând. Din această credință, în această aplecare a sufletului românesc mistic trebue să întemeiem religia națională. Biserica, prin slujitorii altarului ei, are marea misiune de a îndeplini acest crez de nouă orientare. Învățătorii de asemenea".

Am reprodus acest pasaj din cuvântarea d-lui prof. Mihai Antonescu, pentrucă el exprimă limpede poziția pe care guvernul actual o are față de țărănime.

Lumea satelor și problemele ei de viață au fost totdeauna în centrul preocupărilor diferitelor regimuri politice. Iar nu totdeauna aceste preocupări isvorau din năzuința curată a înălțării populației rurale până la rangul de importanță pe care-l merită. Considerând-o ca factor politic de covârșitoare însemnătate, majoritatea regimurilor trecute au utilizat cele mai variate și mai demagogice mijloace ca să capteze încrederea țărănimii și, deci, să asigure guvernării lor singura temelie, realmente solidă.

Care erau, în general, aceste mijloace?

In primul rând, agitau în mod stăruitor problema ridicării economice a săteanului.

Ani în șir țara a fost străbătută în lung și 'n lat de strigătele disperate ale agenților politici, cari cereau în numele unor confuze principii de dreptate socială, altă viață pentru populația satelor, covârșită de greutate și țintuită de veacuri la stâlpul sărăciei. Fără îndoială, realitatea nu era exagerată, dar de sub scoarța transparentă a îngrijorărilor și compătimirii n'a eșit nici când la iveală hotărîrea de a-i aplica soluțiile de îndreptare. Ci manifestând o calculată solicitudine față de nevoile mărunte ale țărănimii, ei au ocolit sistematic lichidarea acestei probleme vitale, folosind-o mai departe ca un instrument de agitație politică și ca o platformă sigură a popularității lor în masele rurale.

In al doilea rând, sub masca interesului pentru viața sufletească a țăranului și pentru înălțarea nivelului său cultural, vechile regimuri au urmărit cu o dezolantă inconștiență desfacerea satului din străvechea și sănătoasa-i tradiție de viață și familiarizarea lui cu unele forme de cultură, aservite integral țelurilor politice urmărite.

Consecințele acestei dubioase politici culturale au putut fi constatate în dezorientarea dureroasă în care s'a sbătut țărănimea în anii din urmă. Desprinsă din climatul ei spiritual și îmbâcsită cu tot felul de formule lipsite de coeziune, ea n'a mai știut să aleagă între bine și rău. De aceea s'a lăsat atât de ușor înșelată de toți aventurierii politicii românești dintre 1920 și 1940.

Statul românesc de astăzi se sprijină pe „închegarea tuturor sufletelor într'un singur elan constructiv", după cum s'a exprimat chiar d. prim ministru în recentele declarații. In aceste noui condițiuni de viață a Statului, e firesc așa dar ca țărănimea

(Continuare în pag. II-a)

NOUL AN ȘCOLAR IN BASARABIA

La 1 Octombrie atât școlile de grad primar, cât și cele de grad secundar din întreaga Basarabie își redeschid porțile. După o pauză dramatică de 15 luni ne revedem copiii, a căror viețuire sub imperiul satanismului bolșevic a fost mai mult decât tragică. Au fost elevi, cari ne-au mărturisit cu lacrămi în ochi că sub masca celei mai largi libertăți, au fost impuși să facă declarații de renegare românească. Au fost forțați să sufere în tăcere toate batjocurile iudeo-comuniste, administrate dela înălțimea catedrei didactice.

Dar mai presus de toate au fost forțați să înghită toate insultele adresate oficial școlii noastre românești.

Fiindcă, așa zisa școală bolșevică basarabeană n'a fost decât un club politic, care a desfășurat sistematic cea mai deșănțată propagandă negativistă, având ca principal obiectiv poporul român și virtuțile lui spirituale.

Elevului nostru de eri și de azi, educat în cadrul unei spiritualități creștine și naționale, i s'a demonstrat timp de 10 luni de către propagandiștii ateismului și marxismului moscovit, că omul nu-i om, ci-i animal deabinelea, adesea inferior urangutanului darvinist.

Școala bolșevică i-a răsturnat copilului nostru, rod al școlii naționaliste și creștine, toată conștiința și concepția despre lume și viață, pe care și-o făurise în anii de creștere sub auspiciile unei spiritualități, corespunzătoare glasului sângelui, a cărui prefacere n'o admite nici cea mai rece teorie antiumană-sovietică.

Copilul nostru, îndopat cu toate teoriile antiumane, anticreștine și antiromânești și speriat de grozăviile bestialității bolșevice, comise pe pământul umed încă de sângele eroilor noștri eliberatori, pășește timid spre porțile școlii, de care se despărțise forțat acum 15 luni de zile.

Puținii copii nedeportați și neasasinați de bandele bolșevice, pe cari i-am mai găsit încă în viață, pășesc azi palizi spre altarele școlilor noastre.

Trebue să mărturisim că prea este căzut cu duhul tineretul școlar basarabean, și prea speriat de tot ce a văzut și îndurat. Metodele bolșevismului au avut darul de a-i mortifica în potență orice doză de entuziasm și încredere în viitorul nostru ca Neam ca și în virtuțile noastre românești. Deacela, copilul nostru, torturat până eri de scorpionul roșu, trebuie să găsească în școala ce-l îmbrățișează, o altă atmosferă și o căldură părintească, spre deosebire de cea de club și de poliție de până eri. Să le vindecăm rănile sângerânde depe urma terorismului satanic, pentru a-i reda Nației și Neamului întregi și vindecați de orice influență străină și defetistă. Să le creiem o altă mentalitate spre a privi viața cu alți ochi, mai optimiști și mai încrezători în puterile sale și în destinul acestui neam renăscut ca și pasărea Phoenix din propria-i cenușă.

Vasile Țepordei

DUIOȘII ALĂTURI DE MOARTE

SERGENTUL DENTIU NICOLAE SE INTÂLNEȘTE NOAPTEA CU PĂRINȚII

Casă veche, casă moartă. - O îmbrățișare largă cât un curcubeu. - Noi nu mai avem ce căuta

Satul Sofia din ținutul Lăpușnei sta covârșit de aburii dimineții pe o coastă de deal îmbrobodită de o pădure de pomi.

Curățat în ajun de resturile bolșevice, satul se răsfăța ca o reptilă pișcată de sulițele calde ale soarelui și fremăta liber în depărtarea orizontului.

Sergentul Dentiu Nicolae, voluntar în armata românească, cel care un an de zile își împărțise sufletul în două, între datoria militară și amintirea „moșnegilor" de acasă, cel care rumegase fiecare buche primită din țara de peste Prut, manifestându-și darul și bucuria ascunsă prin sclipiri turmentate de ochi, cel care trei sute șaizeci și ceva de nopții băuse răvacul copilăriei din uicica zahărului părintesc și repetase cu insistență rugăciunile către „Bojica", pe care i le strecurase în gură, ca pe niște caramele de zile mari, mâsa cu ochii moi și căprii ca o brazdă cafenie din luncă, cel care, în sfârșit, de milioane de ori în anul bejeniei și de mii de ori pe zi, își recunoștea visdoagele din răsadniță la orice fluturare de vânt, își alinta trandafirii în fiecare înserare, ajunsese în satul său natal.

L-am văzut de cu seară, înainte de a intra în sat, cum se oprise lângă umărul puternic al unui ulm, și-și fixase șuerul ochilor pe o casă mică și ascunsă ca o cruciuliță, lângă inima satului, acoperită cu stuf pământiu și cu obraji albi, abia răsăriți din verdeața salcâmilor din curte.

— Dentiule, ăsta-i satul tău?

— Aista-i! Ptiu, măi, da nu s'a schimbat de loc. Vezi casa de lângă școală, mai la vale o țâră, cu gard de piatră și cu salcâmi mulți în ogradă, aceea e casa mea.

— O fi făcut rușii primărie în tr'însa! — exclamă fruntașul Bindea Tudose din Tutova, aruncând în lături priviri zâmbărețe.

CASA VECHE, CASA MOARTĂ

— Ce primărie, măi, tu nu vezi că e moartă, ușa e încuiată și nu se vede în ogradă nici țipenie de om.

— S'or fi ascuns oamenii de groază, parcă e războiu ăsta nu hârjoneală! — îi răspunse Bindea, clătinându-și privirile de ale noastre și aruncându-și-le insistent spre sat.

— Aveam un semn și-mi plăcea să-l tot privesc de departe când mă întorceam seara dela coasă, după care cunoșteam tot ce se petrecea în curtea noastră. Era cotoana din colțul drept al casei. Acolo mama în fiecare seară frământa mămăliga și pălălaia focului se vedea aici. Uite acum, măi frate, nu se mai vede nici cotoana, nici coșarul și parcă nici sârlicului beciului nu se zărește, ce Dumnezeu, s'o fi mutat casa din loc? — Și Dentiu Nicolae și-ascundea în umbră nerăbdarea.

Ceilalți camarazi se grămădiseră împrejur și-i transmiteau imensa lor bucurie, că iată „unul" care și-a găsit casa. Stuful învechit al acoperișului devenise mărgean din poveste, albul pereților argintul bunicilor și lutul amărît de pe prispe aurul de pe scările curților smeilor.

Să fi fost castel împărătesc sau biserică înfiptă în grumazul norilor, acești castelani ai pământului nu s'ar fi minunat așa și nu ar fi privit cu atâta duioșie.

Prispa asemănătoare cu șiraguri de frunze de tei prinse în urechile stâlpilor creșteau ca niște leagăne de puf în mintea fiecăruia și bâldâbâneala picioruşelor unui prunc cu carne trandafirie le-aprindea ochii.

Parcă auzeam în tăcerea recapitulativă a unei tinereți de pe buzele lor, cântecul pe care l-am auzit cândva în tren din suspinul unui concentrat cu concediul petrecut acasă:

Casă veche, casă moartă,
Cu doi stâlpi lipiți de poartă,
Fără horn, fără perdele,
Ca și lacrămile mele,
Pe pervaz nu-i nici o floare,
Ușa-i fără încuietoare,
Nu-i nici laiță, nici cămară,
Numai dorul subțioară.
Frunzuliță de chirău,
Face-m'aș maică un smeu,
S'apuc casa în brațe strâns,
Să-mi spăl sufletul de plâns.
C'am fost tânăr, c'am fost tare,
Ca un stâlp la drumul mare,
Și'n dulceața hornului,
Mi-am stins spuza focului.

O IMBRĂȚIȘARE LARGĂ CÂT UN CURCUBEU

— Măi, fraților, eu mă reped până acasă, — se hotărî dintr'o dată Dentiu.

— Mergem și noi în sat, că venim într'o fugă.

Și am pornit-o toți deadreptul prin ogoare, cu ochii țintiți la

(Continuare în pag. III-a)

Vizita M. S. Regelui la o unitate de aviație pe front

PENTRU O VIAȚĂ NOUĂ

Anii tuturor durerilor românești și ai despărțirilor grele și necrezute, care a expiat pe vârfuri de baionete furioase, a răscolit conștiința basarabeană până în temeliile ei strămoșești și până la limita tuturor verificărilor.

E neîndoelnic, că după crudele nedreptăți înghițite, după îndelungile așteptări și încordări de supremă credință, după însângeratele lacrimi și rugăciuni, ascunse în rotonda pieptului ca niște sbateri nebișnuite de inimă, după nemaisfârșitele emoții ale războiului, trebuie să vină și viața aceea nouă și lină, răscumpărătoarea durerilor și născătoarea luminii.

Prea aspră a fost dârzenia unora, prea grele implorările altora, prea aprigă lupta de împrăștiere a desnădejdei multora, prea turbată ura contra noilor stăpânitori, a celor mai mulți, prea tari faptele gândului ale tuturora, și prea neașteptată încuibarea fatală a durerii în coasta neprihănită a familiilor, ca să nu vină, în cele din urmă și profunda cadență a bucuriei regeneratoare, a înoirii definitive și totale.

Simțul paternității naționale al basarabenilor a fost supus unei unice verificări în istorie.

Când toată lumea auzea că în Basarabia e rău, că acolo se împușcă oamenii ca potârnichile, se deportează familiile ca mobilele în vremea mutatului și când nimeni nu îndrăsnea să descrie aceste teribile orori, întâiu fiindcă nu le cunoștea în amănunțime și al doilea fiindcă imensa vespoaică roșie sta cu colții gata să ne otrăvească, persecuțiile ardelene ajungeau la inima fiecărui român.

Pentru muțenia acestei suferințe martirice, pentru anonimatul pur și sfânt, cu care înfruntau moartea toți eroii neidentificați ai Basarabiei strivite, pentru acele mărețe bătălii sufletești ce s'au dat acolo și-s necunoscute încă, pentru răbdarea tăcută, de o mie de ori mai nobilă prin tăcerea ei, a tuturor celor ce n'au aruncat în noroaie eșarfa demnității naționale, pentru toate acestea va trebui să vină o viață nouă, lină ca o convalescență și deplină ca o faptă divină.

Această viață o va da Mareșalul. Omul acesta, în care — după expresia lui „Völchischer Boebachter" — s'au întruchipat toate virtuțile neamului românesc, a înviat din morți un pământ, destinat la pulverizare, a desfundat codrii moldoveni și cu ostașii lui a strâns tot Nistrul în brațe. El va răsplăti omenește durerile și va scoate din adâncuri zâmbetele.

Și cel dintâiu lucru, pe care-l va face, — cea dintâiu și poate cea mai caldă răsplată a credinței și a caracterelor — va fi pedepsirea trădătorilor, profitorilor și acaparatorilor unei stăpâniri, care și-a împărțit inima cu ei. Toți vor fi descoperiți, fiindcă peste ei apasă osânda dreptății neamului.

Până atunci să ne îndoim puterile la gospodărească treabă, păstrând în adâncul cugetului mulțumirea așteptării unei sărbători, ca o nuntă.

Vorba cântecului, care răcorește astăzi fruntea tuturor răniților din spitale:

Nistrule, apă căruntă,
Pregătește-te de nuntă,
Tremură-ți în iarbă lutul,
Că deacum am trecut Prutul,
Tremură-ți în palme valul,
Că sosește Mareșalul!..

S. M. N.

LOCOTENENTUL GELIL HABIB

Ofițer în armata română de origină tătar din Dobrogea, locotenentul Gelil Habib, ca toți ostașii noștri dar ca viteaz între viteji, a dat dovadă, în luptele pentru întregire, nu numai de un simț al datoriei de ostaș, dar de-un naționalism care onorează nația străbună din care se trage și pentru care noi avem mai bune amintiri decât față de puhoiul comunist pe care l-am stăvilit și pe care avem datoria să-l nimicim pentru totdeauna.

Locotenentul Gelil Habib face parte dintr'un regiment de grăniceri din Divizia pe care-o conduce la victorie bravul general Potopeanu.

Intr'una din nopți trebue atacat satul Caracul, peste Nistru. Locotenentul Habib are bucuria să facă recunoașterea. Ca la o plimbare pornește voios, prin întuneric. Nu-l stăpânește nici o grijă; nu știe ce-i teama. In drum află că în sat au sosit 9 camioane cu comuniști. Se bucură. Cu atât mai bine. Incercarea va fi mai grea și sfârșitul mai bogat. E liniște de mânăstire și mireazmă de toamnă. Tinerețea lui soarbe poezia tăcerii. Strânge revolverul în dreapta; în stânga încălzește grenada: tovarășii lui buni și de nădejde.

Tiptil, ajunge pe coama satului. Oblicește totul și dă de veste în urmă prin semnale știute. O companie vine să cerceteze și începe lupta. Să încinge o bătălie, de moarte. Locotenentul Habib e trimis la comandantul companiei cu ordinul de încetare a luptei. Focul artileriei s'a întețit. Ghiulelele și gloanțele vâjâe și șueră ca în iad. Ofițerul intră în sat, strecurându-se printre primejdii.

Iată însă că în cale dă peste trei ostași de-ai noștri, răniți. Doi dintre ei fiind răniți mai ușor ofițerul îi pansează imediat. Al treilea ostaș, un caporal, e rănit greu. Nu poate merge. Să-l lase, nu se poate. Ascultă puțin liniștea, apoi îl ia în spate și pornește spre locul unde știa că poate găsi ajutorul medical.

Cum îl ducea pe umeri, simte ceva cald șiruindu-i-se pe gât: Gâlgâia sângele din rănile caporalului. Il dă jos să-i lege rana. N'are cu ce. Desbracă repede tunica își sfâșie cămașa, îl bandajează și-i oprește scurgerea. Par'că-i fapta samariteanului din biblie. Sângele oprit, dă puteri ostașului. Rănitul deschide ochii. Prin întuneric deslușește chipul ofițerului. Il apucă mâinele și i le sărută, fără vorbe. Doar lacrimele au picurat pe mâinile superiorului, pe mâini de părinte, de frate.

Gloanțele plouă într'una. Răniții trebuesc duși la îngrijire și caporalul și cei doi din urmă. Vede într'o ogradă o căruță. Găsește și-o gloabă. Răniții pot fi evacuați.

Toți trei se duc la postul de prim-ajutor, cu ofițerul. Intrați pe mâna medicului, locotenentul se simte ușurat de-o mare grijă. Doctorul îl încredințează că ostașii sunt scăpați de orice primejdie.

Bine, acum poate pleca la postul de comandă să raporteze scurt, milităreşte fără adausuri, fără înflorituri: Misiunea a fost îndeplinită... Atât. Cele ce scrim acum s'a aflat pe alte căi. Negreșit că ofițerul dorea să rămâe pentru sufletul lui. A ajutat pe un camarad, pe un aproapele... Așa, de mic l-a învățat mama lui, tătarca din Dobrogea.

Și totuși locotenentul Gelil Habib își veșnicește numele într'o faptă mare!

Noi îi dorim și altele sub o dumnezeiască ocrotire.

D. Iov

FUZIONAREA COOPERATIVELOR ROMÂNEȘTI DIN ARDEALUL DE NORD

Ziarul „Tribuna Ardealului" din Cluj, organ de afirmare românească a fraților noștri din Ardealul de Nord, publică următoarele:

In baza ordonanței No. 2150/1941 M. E. *toate cooperativele sunt obligate ca până la 9 Octombrie 1941 să-și modifice statutele* și să pună de acord cu prevederile acestei legi.

Centrala „Plugarul" a îngrijit imprimarea acestor statute și trimiterea lor prin organele sale de control, către cooperativele noastre. Tot atunci a trimis toate instrucțiunile necesare în legătură cu formalitățile cari trebuesc făcute. Cred că este de prisos să mai amintesc aici faptul că fiecare cooperativă trebue să facă *neapărat în termenul de mai sus stabilit prin lege — toate aceste formalități deoarece altfel nu va mai putea exista și lucra pentru binele asociaților săi și al tuturor locuitorilor comunei.*

Rog pe această cale pe toți conducătorii și membrii cooperativelor noastre, să urmeze cu toată încrederea toate sfaturile trimise prin organele noastre de control și să le îndeplinească întocmai așa cum le-au fost date. Consiliul de administrație „Plugarul" a cumpănit îndelung aceste sfaturi și le-a dat așa cum a crezut că este mai potrivit în interesul cooperativelor noastre. *A văzut și a cumpănit toate greutățile timpurilor de astăzi*, a judecat toate posibilitățile și a dat după cea mai bună cunoștință a sa, sfaturile pe cari le-a socotit mai bune.

Am auzit — adevărat din foarte puține locuri — că sfaturile noastre au fost primite cu oarecare nedumerire. Poate că acei cari vor avea unele nedumeriri, cunosc numai în parte *greutățile pe care trebue să le învingem și din acest motiv nu sunt deplin lămuriți. Noi cari cunoaștem însă necazurile din toate părțile, ne dăm poate mai bine seama de aceste greutăți și vom fi putut judeca mai bine felul în care să putem învinge aceste greutăți*, prin aceea că ne vom uni, ne vom aduna puterile în mănunchiuri mai bine închegate și astfel ne vom asigura izbânda.

Am dat unor cooperative sfatul să fuzioneze între ele pentru a cruța astfel cheltuielile și pentru a-și aduna puterile, vlăguite de multele greutăți, într'o singură forță, care să poată răzbi mai ușor prin vâltoarea zilelor de astăzi. Mulți, cei mai mulți ne-au înțeles și ne-au primit sfaturile cu încredere. Să fie convinși că această încredere este deplin îndreptățită. Unii — puțini — au manifestat însă o îndoială față de sfatul nostru de a fuziona și, poate neînțelegând motivele care ne-au îndemnat să le dăm acest sfat, sunt în cumpănă și nu știu ce să facă. S'a mai arătat și de către alții în această pagină, care sunt avantagiile acestor fuziuni, acolo unde noi le-am crezut că sunt necesare și am sfătuit să se facă. *Nu voi înșira din nou multele greutăți, care reclamă nu numai cheltuială foarte mare, dar reclamă și multe lucrări și formalități grele de făcut.* Tocmai din acest motiv am sfătuit unele cooperative să facă fuziune, fiindcă suntem convinși că numai astfel vor putea fi menținute ca organizații separate, cu registre și gestiune separată, cu evidența separată a averilor lor, dar înglobate administrativ într'o singură conducere.

Cerem conducătorilor cooperativelor să cumpănească bine și ei aceste sfaturi, să aibă încredere în felul cum a întocmit conducerea Centralei acest plan de organizare și să țină seamă de faptul că fiecare va trebui să răspundă pentru felul cum înțelege să apere interesele obștești care sunt încredințate.

O ESCADRILĂ DE OBSERVAȚIE BOMBARDEAZĂ TRUPELE RUSEȘTI ȘI DOBOARĂ DOUĂ AVIOANE BOLȘEVICE

Comandantul escadrilei de observație, împresurat de membrii echipajelor cari au doborît în luptă două avioane bolșevice „Rata"

In luptele pentru străpungerea fortificațiilor din jurul Odessei, aviația de observație și bombardament ușor a luat o parte foarte activă. Zilnic escadrilele ei decolau încărcate cu bombe, pe cari se duceau să le arunce peste trupele roșii. Și de cele mai multe ori, aceste „eșiri" la inamic se repetau, în cursul aceleași zile, de câte două-trei ori.

La 13 Septembrie — dată bine cunoscută în istoria mai nouă a românilor — escadrila comandorului Radu primește ordin de misiune. Două formații, având în frunte pe observatorii locotenent Silaghi Sabin și căpitan Sobineschi Leonid, cu piloții respectivi sublocotenent Nicola Mircea și sublocotenent Olteanu Virgil, își iau numaidecât sborul către Gnialicovo, unde se află masate numeroase trupe bolșevice. Avioanele ambelor patrule sunt încărcate cu bombe speciale, cari au un efect nimicitor atunci când este vorba de un obiectiv de suprafață.

Ajunși în preajma liniilor de bătae, sburătorii români au prilejul să asiste la o luptă înverșunată între vânătoarea bolșevică și vânătoarea noastră.

Bolșevicii, în superioritate numerică, veniseră să atace cu focuri de mitralieră trupele terestre românești. Deși erau nu mai puțin de 25 de avioane „Rata", cele câteva avioane de vânătoare amice din zonă nu ezitaseră o clipă să se repeadă în puzderia de vânători bolșevici și să încingă cu ei o luptă crâncenă; căci sburătorii noștri nu se preocupă niciodată de numărul adversarilor, ci îi atacă de îndată ce-i întâlnesc. Pentru ei, numai misiunea contează. Adică, în cazul de față, să împiedice avioanele roșii să-și verse plumbii în viteji noștri infanteriști.

Asemenea lupte aeriene purtate în vecinătatea amenințătoare a pământului, dau câștig de cauză celui mai îndemânatec și mai cutezător. De aceea, ele se termină de regulă nu numai cu victoria vânătorilor români, cari izbutesc să alunge pe bolșevici, ci foarte adesea și cu doborirea unora dintre ei.

Misiunea celor două formații de observație, ca și tipul avioanelor din cari ele erau alcătuite, nu le îngădue participarea la lupta de jos. Ele n'au nici dreptul și nici putința să vină în ajutorul celor câteva avioane de vânătoare amice. Le privesc numai cum se strecoară cu îndemânare, în evoluții neașteptate, printre cele 25 de „Rata" bolșevice, cum le trimit de fiecare dată rafale de gloanțe bine țintite și cum „degajează" imediat. Izbucnind din toate părțile, mai ales de acolo de unde ai crede mai puțin, avioanele noastre de vânătoare par că se multiplică. Sunt pretutindeni. Vânătorii dușmani sunt încolțiți, de par'că ei ar fi puțini și ai noștri mulți. Nici vorbă să mai mitralieze trupele terestre. Acum lupta se dă pentru a se vedea cine cade și cine scapă.

Câte patru-cinci „Rata" bolșevice se reped laolaltă împotriva a câte unui singur avion românesc, mitralierele lor îl învălue în linii de foc; dar gloanțele sovietice nu izbutesc decât să se piardă în văzduh. Căci, iute ca o svârlează, românul a și eșit într'o evoluție îndrăzneață, a eșit ca fulgerul din văpaia bolșevică și s'a și întors să-și descarce propriile lui mitraliere în spatele dușmanului.

Iată, un avion roșu se prăbușește. După o clipă, s'a îngropat adânc în pământ. Din el n'au mai rămas decât fărâme încâlcite fără rost. Un val de fum și de praf le acoperă. Mai mult le ghicești decât le vezi.

Ceva mai departe este o altă încăerare: un român și cinci ruși. Deodată un avion, se desprinde din învălmășeală, cuprins de flăcări. Incearcă să aterizeze, rulând ca o torță fumegândă dealungul câmpului. Acum s'a oprit. Nu coboară nimeni. Și focul mistue avion și pilot, căci bolșevicul n'a mai avut putere să se dea jos din carlingă.

Deasupra, la câteva sute de metri, încleștarea continuă...

In acest răstimp, patrulele românești de observație și bombardament ușor au trecut liniile rusești și au ajuns la obiectiv. La ieșirea din Gnialicovo, trupele sovietice mișună în retragere spre Odessa. La vederea avioanelor noastre ele încearcă să se ascundă, se aruncă pe pântece se îngheșue cum pot, ca să scape. Dar e prea târziu, fiindcă bombele „lansate" din toate avioanele celor două formații au început să cadă ca o ploaie deasă, exact acolo unde înghesuiala fugarilor este mai mare. In câteva secunde, întreg câmpul este acoperit de fumul exploziilor și de praful gliei, care se întinde ca un lințoliu peste mormanele de bolșevici. Aceștia nu vor mai ajunge niciodată la Odessa...

*

Odată cu aruncarea bombelor, misiunea este terminată. Patrulele noastre „degajează" spre stânga, cu un viraj larg și iau drumul casei.

In curând, ele ajung acolo unde găsiseră luptele între vânătoarea noastră și cea bolșevică. Incăerarea tot mai continua, în cercuri strânse și fulgerări de gloanțe. Dar părea pe isprăvite, fiindcă 15 sovietici se rupseseră din luptă și se retrăgeau.

Fie că avioanele românești de observație și bombardament ușor li s'a părut rușilor o pradă lesne de înghițit și, astfel, au vrut să-și acopere înfrângerea suferită dela vânătorii noștri cu o victorie ieftin dobândită, împotriva acestor victime slabe, fie că așa le-a fost scris bolșevicilor acestora în cartea soartei lor, fapt este că toți cei 15 ulii roșii s'au repezit de îndată împotriva primeia dintre cele două patrule, ce se întorceau cu misiunea îndeplinită.

Nu mai puțin de opt „Rata" s'au aruncat împotriva avionului din aripa stângă a formației, pe care l-au inundat cu o ploaie de gloanțe incendiare, de par'că cerul se prefăcuse într'o urzeală de foc. Planurile i-au fost găurite, tubul vitezometrului i-a fost tăiat; ba unul din proectile a plecat chiar cu o părticică din șapca adjutantului Teodoru Pavel, care pilota avionul. Alte gloanțe au trecut prin celuloidul cabinei, pe la urechile observatorului locotenent Petre Iliescu.

Dar nici mitralierului nostru, sergentul Ion Blaga, nu-i ardea de șagă. A așteptat el cât a așteptat, ca să se apropie bine rusnacii; și, când a socotit că i-a venit vremea, a cupr'ns bine în cătarea armei pe bolșevicul care venia spre el din sus și i-a împroșcat o jerbă de gloanțe românești, de l-a trimis deadreptul în iad.

Avionul rusesc, cu pilotul ucis la bord, a început să fluture în vânt, în voia soartei, apoi s'a întors cu pântecele în sus, într'un fel de „răsturnare" și a intrat adânc în pământ.

După primul atac, numai doi bolșevici s'au mai întors în bătaia mitralierii sergentului Blaga, fără însă să mai cuteze să se apropie mult de el. Așa că, deși au tras și rușii în Blaga, și Blaga în ei, nu s'a mai întâmplat nimic. La distanța la care se aflau unii de alții, schimbul acesta de focuri era mai mult o... politețe.

Ceilalți cinci bolșevici, dimpreună cu restul de șapte, cari nu luaseră parte la primul atac, s'au adunat laolaltă și s'au apropiat de avionul din extrema dreaptă, al locotenentului observator Ciubotă Irmia. Venind din față și din dreapta, ei încercau să-l rupă din formație, ca să poată pe urmă să-l masacreze în voe. Dar adjutantul stagiar Constantinescu Andrei, pilotul avionului, le-a priceput intenția; a mai sporit nițel turația motorului, ca să strângă și mai bine distanța la avionul din „cap" și, fără să se sinchisească de gloanțele trimise de dușmani, s'a încleștat pe comenzi și nu s'a mai clint't un milimetru din formație. Iar sergentul Balaciu Dumitru, mitralierul, „lucra" cu hărnicie la mitraliera lu', trăgând rafală după rafală. Nici el nu mai știa în care dintre ulii roșii să tragă mai întâiu, așa că încerca să le facă la toți parte dreaptă.

Munca nu i-a fost degeaba, căci deodată, izbit de moarte, unul din avioanele cârdului sovietic a început să scoată un fum negru ca păcatul și s'a prăbușit în gol.

In răstimpul luptei, patrulele își continuaseră drumul spre „bază". Acum lucesu dedesubtul lor apele limanului Hagibei, din apropierea liniilor românești. Această vecinătate nu era prielnică bolșevicilor demoralizați de pierderea a doi „tovarăși" în lupta cu vânătoarea noastră și alții doi în atacurile asupra avioanelor de observație. Cât ai bate din palme, cele 13 „Rata" s'au strâns unele lângă altele, au făcut stânga împrejur și au dispărut spre Miazăzi, fără măcar să schițeze un cât de mic atac împotriva celei de a doua formații, pe care au găsit că este mai bine s'o evite cu respectuoasă prudență, după lecția amarnică ce primiseră dela prima formație.

Când, mai târziu, s'a întors și vânătoarea noastră la aerodromul ei — tot fără nici o pierdere, — comandamentul a primit, dela fiecare „bază", câte un raport: unul al escadrilei de observație și bombardament ușor, care confirma doborârea de către vânătoare a primelor două avioane bolșevice; și altul al escadrilei de vânătoare, care confirma doborârea de către observație a ultimelor două „Rata".

„Omologarea" victoriilor s'a făcut imediat. Și în aceeași zi, escadrila de observație și bombardament ușor a putut înscrie, pe tabela din fața cortului de comandă, încă două victorii „oficiale".

Prof. George Țintă
Corespondent de războiu pentru aeronautică

Un apel al Prefecturii județului Cernăuți

Populația județului Cernăuți este chemată să ia parte la opera ce se întreprinde pentru echiparea ostașilor de pe front.

Suntem în pragul iernii.

Gândul fiecăruia dintre noi să întovărășească Armata țării, încleștată în lupta pentru redobândirea onoarei, desrobirea pământului strămoșesc și distrugerea bolșevismului, primejdia de moarte a tuturor neamurilor creștine.

Să nu uităm că liniștea ce-o avem astăzi o datorăm soldatului.

In căldura căminului dela adăpostul baionetelor, să n'avem liniște până când prin dania noastră nu vom aduce o îndulcire în traiul de pe front al soldatului.

Oricine poate contribui la echiparea pentru iarnă a ostașilor. O flanelă, o căciulă, o pereche de ciorapi, o pereche de mănuși, trimise acolo unde se hotărăște destinul neamului românesc, sunt tot atâtea dovezi de dragoste, menite să unească țara în acelaș gând, spre aceeași țintă.

Sunt de preferat aceste obiecte în natură. Acei ce nu au însă această posibilitate, sunt solicitați a-și da contribuția în bani. Nimic nu trebue precupețit. Armata română a înscris din nou pagini de glorie în istoria neamului. Să luăm parte în felul acesta la marile ei înfăptuiri.

Obiectele lucrate și daniile în bani se depun la Primării.

p. Prefectul județului Cernăuți,
THEODOR TH. POPESCU

VERIFICAREA SITUAȚIEI FUNCȚIONARILOR RĂMAȘI IN BASARABIA

COMUNICAT

Se aduce la cunoștința foștilor funcționari rămași în Basarabia sub ocupațiune următoarele norme și dispozițiuni cu privire la revizuirea căreia urmează să fie supuși potrivit deciziunii Nr. 897-941 a Guvernământului Basarabiei.

Pe lângă fiecare Prefectură de județ, s'a instituit câte o comisiune pentru verificarea situației funcționarilor rămași sub ocupațiune, prezidată de Președintele Tribunalului sau delegatul său.

La sediul Administrației Provinciei, osebit de Comisiunea județeană, este instituită o Comisiune Centrală, prezidată de un Consilier de Curte de Apel.

Comisiunile județene au competința să revizuiască situația tuturor foștilor funcționari de pe teritoriul județului respectiv, care, la data evacuării, făceau parte dintr'un serviciu, organizat pe județ.

Comisiunea centrală va avea de revizuit situația acelora dintre foștii funcționari, cari au făcut serviciu la fostele Direcțiuni, Inspectorate, Ținutul Nistru și Primăria Municipiului Chișinău.

La aceeași Comisiune vor fi depuse, spre revizuire, cazurile profesorilor secundari, al protopopilor și al consilierilor eparhiali.

Foștii conducători ai serviciilor județene rămași sub ocupațiune, sunt supuși deasemeni revizuirii Comisiunii Centrale.

Revizuirea învățătorilor, preoților și funcționarilor judecătorești dela Judecătorii și Tribunale se va face de către Comisiunile județene, iar funcționarii Curților de Apel rămân în competința Comisiunii Centrale.

Potrivit competinței precizată mai sus, cei interesați vor depune, până la data de 10 Octombrie 1941 cel mai târziu, la sediul Comisiunii respective, declarațiile explicative, potrivit modelului trimis, la timp, tuturor serviciilor indicând dovezile, de care înțelege să se servească: acte scrise sau martori.

Declarațiile, depuse anterior acestui comunicat, nu se vor mai repeta, întrucât sunt socotite ca bine depuse.

Se menționează că revizuirea se va face de către Comisiune, având sediul la reședința județului, în cuprinsul căruia au funcționat cei supuși revizuirii, iar nu la Comisiunea domiciliului actual.

24 Septebrie 1941

SCĂDEREA IMPOZITULUI PE VIILE DISTRUSE DE INUNDAȚII SAU MANĂ

Administrația comercială M. A. T., luând în considerare motivele invocate de viticultori cu privire la scăderea impozitului pe vii în raport cu distrugerile provocate de inundații și de mană, a hotărît ca pentru anul în curs să se asimileze cu aceste două cauze, celor prevăzute de art. 7 din legea pentru înființarea unui impozit asupra plantațiilor de vie și pentru răscumpărarea plantațiilor de hibrizi din 1 Aprilie 1939.

Ministerul finanțelor a dispus să se dea curs tuturor cererilor ce s'au depus la administrații și prin care se arată că distrugerile au fost provocate de inundații sau mană.

Cererile se vor rezolva conform procedurii prevăzută în ordinul circ. din 14 Iulie 1939, iar **scăderile se vor acorda numai dacă distrugerile sunt pe o suprafață mai mare de jumătate din întinderea impozabilă a viei.**

In mod excepțional, ținând seama că timpul este înaintat și că cererile trebuesc cercetate pe teren caz cu caz, se aprobă ca în comisiunile de cercetare să fie delegați în afară de controlorii șefi ai administrației și controlorii de circ. sau de indirecte.

DE CE AU FOST SPORITE TAXELE DE ABONAMENT LA RADIO

COMUNICAT

Societatea română de radio-difuziune, în legătură cu noul tarif, simte de o datorie să comunice publicului ascultător, cerințele ce au determinat sporirea taxelor de abonament.

România de astăzi are mai mult ca oricând nevoie să-i fie ascultat cuvântul ce se adresează prin microfonul național.

Este știut că singurul mijloc tehnic modern de a face ca acest cuvânt să fie ascultat pretutindeni, atât pe teritoriul național, cât și în străinătate, este Radiofonia.

Pentru ca acest instrument, însă, să-și atingă scopul, trebue să fie utilat cu cele mai puternice și cu cele mai perfecționate posturi de emisiune și cu studiouri înzestrate cu aparatajul tehnic de ultimă creație.

Programul prezentat și aprobat în întregime de guvern — cuprinde următoarele puncte esențiale:

I) O stațiune de emisiune de 120 kw. putere, pentru a înlocui actualul post emițător „Radio București", care a ajuns la limita sa de viață;

II) O stațiune de mare putere, pe unde scurte, în locul actualului post pe unde scurte de 4 kw., a cărui performanță a umplut un gol în propaganda peste hotare, dar care nu reprezintă o calitate tehnică pe măsura nevoilor noastre de informații și de propagandă națională;

III) Două posturi regionale de mare putere: unul în regiunea Nord-Est a țării, și altul în Sud-Vest, absolut necesare pentru acoperirea teritoriului național care din cauza configurației geografice nu este accesibil actualelor posturi existente, lăsând în schimb, în aceste zone, pătrunderea ușoară a radiofuziunilor străine intereselor noastre;

IV) Casa Radiofoniei, utilată cu cel mai modern aparataj tehnic pentru cele 18 studiouri pe cari le va cuprinde, necesare tuturor genurilor de emisiune radiofonică și difuzării în același timp, a mai multor programe variate și de înaltă calitate;

VI) Crearea de studiouri regionale, pentru a da posibilitatea de manifestare a elementelor culturale și artistice locale.

Toate aceste investițiuni se cifrează la o valoare de câteva sute de milioane.

Am socotit că această finanțare trebue făcută în afară de sarcinile înscrise în bugetul țării, pentru nevoile dictate de rolul istoric ce-l joacă astăzi România.

Așa s'a ajuns la necesitatea instituirii unei garanții echivalente cu abonamentul pe un an de zile la Radio și la sporirea tarifului actual, care a rămas cu mult inferior tarifelor corespunzătoare din alte țări.

Față de marea desvoltare radiofonică pe care o prezentăm, considerăm că obolul ascultătorilor noștri nu va fi privit ca o sarcină, ci va constitui o plăcere de a răspunde la apelul patriotic, lor din partea Societății Române de Radiodifuziune, dăm garanția de a oferi, prin noile investițiuni, îmbunătățirea calității tehnice a audițiilor, osebit de rivna crescândă a ameliora din zi în zi programele noastre.

Suntem în măsură, chiar azi să vă informăm că un prim început al noilor investițiuni s'a făcut prin crearea unui post de emisiune pe unde scurte, pentru acoperirea lipsei în această regiune a postului „Radio Chișinău", ce s'a fost distrus de armatele bolșevice, la retragerea lor din fața înaintării victorioase a armatelor noastre.

Directorul general al societății va face joi, 2 Octombrie 1941, orele 20.30, la microfon, un larg expozeu asupra programului de desvoltare a rețelei românești de Radiodifuziune.

Guvernul și țărănimea

(Urmare din pag. I-a)

să fie înconjurată de toată atenția solicitată de interesele fundamentale ale Statului.

Guvernul actual a luat întinse măsuri pentru a spori forța productivă a țărănimii. In felul acesta, s'a făcut un pas uriaș spre lichidarea vechii probleme a ridicării nivelului ei de viață. In acelaș timp, directivele date la Pitești de d. prof. Mihai Antonescu, deschid operei de culturalizare noui perspective, sau mai bine zis, reașează opera de cultură întreprinsă la sate pe temelia ei firească: credința strămoșească neatinsă, mai puternică astăzi decât oricând.

Statul național român creat de d. Mareșal Ion Antonescu nu-și poate găsi o temelie mai sigură decât în clasa țărănească. Dar într'o clasă țărănească înălțată și sufletește și economicește până la nivelul superior la care aspiră Statul însuși.

Iată dece politica rurală a guvernului, urmărită cu atenție, nu va întârzia să-și dovedească deplina ei eficacitate.

CUM SE EXPEDIAZĂ COLETELE POȘTALE

Conform telegramei Direcțiunii P. T. T. Nr. 100—108 din 13 Septembrie a. c. se admit spre expediere colete oficiale și particulare pentru Basarabia și Bucovina până la noui dispozițiuni.

Greutatea acestor colete se limitează la maximum 5 kg. și numai pentru următoarele localități:

BASARABIA

Chișinău, Tighina, Soroca, Orhei, Ungheni-Pârlita, Călărași, Stroeni, Bălți, Hotin, Lipnic, Falești, Florești, Drochia, Tarnava, Domușeni, Rodin, Otaci, Rainești, Baiamachia, Leova, Comrat, Cainari, Ismail, Cahul, Bolgrad, Chilia-Nouă și Cetatea Albă.

BUCOVINA

Cernăuți, Siret, Lujeni, Coțmani, Vrânceni, Ocna, Ștefănești, Schit, Zastavna, Grigorie-Ghica Vodă, Bărbești, Vășcăuți, Banila, Milie, Ispas și Vijnița.

Aceste colete se vor supune regulelor generale de cenzură.

Evreilor le este interzisă trimiterea și primirea de colete.

INFORMAȚIUNI

Liceul Comercial din Bălți anunță redeschiderea claselor I-V.

Inscrierile se primesc zilnic în localul liceului „Domnița Ileana" din Bălți unde este instalată provizoriu cancelaria liceului comercial.

*

Muncile agricole sunt concentrate asupra semănatului grâului pentru cât timpul este prielnic.

Se fac ogoare.

In județele din câmpia Dunărei a început culesul porumbului.

*

Liceul de Stat Agricol, cu o secție technică, din Comrat, jud. Tighina, în anul școlar 1941-942 va funcționa în clădirea internatului până la refacerea clădirei principale.

Inscrierile se primesc în clasa I-VIII. In clasa I se primesc absolvenții a 4 clase primare, iar în celelalte clase, elevii proveniți dela școli secundare teoretice și agricole de toate gradele. Se primesc elevi interni cu taxe avantajoase.

*

Se reînființează pe 1 Septembrie 1941 Liceul comercial de fete din Chișinău și se încadrează la Tip D.

*

Intrucât se simte încă mare lipsă de conducători de tractoare, Ministerul Agriculturii va înființa în toamna asta încă câteva școli.

Vor fi primiți între 800-1000 tineri cari vor să facă școala. Ținând seama de experiența de anul trecut, cursurile vor fi ceva mai lungi pentru ca elevii să fie mai bine pregătiți.

*

Școala Medie de Viticultură Chișinău va funcționa în anul școlar 1941-1942 în localul Școalei de Viticultură din comuna Valea Călugărească județul Prahova.

Examenul de admitere se va ține în ziua de 15 Octombrie 1941 iar cursurile vor începe în ziua de 20 Octombrie 1941.

Cererile de înscriere însoțite de actele necesare vor fi trimise Școalei de Viticultură din Valea Călugărească județul Prahova.

*

Monitorul Oficial publică decretul-lege prin care:

Ministerul Economiei Naționale, Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării, este autorizat a încredința Institutului Național al Cooperației mandatul de aprovizionare a populației cu cereale.

Condițiunile acestui mandat vor fi la fel cu cele cuprinse în convențiunea similară, privitoare la operațiunea de valorificare a cerealelor din recolta anului 1940 între Ministerul Economiei Naționale și Institutul Național al Cooperației, înregistrată sub Nr. 58.124 din 1940.

*

Ministerul culturii naționale și al cultelor aduce la cunoștință următoarele:

In vederea ocupării locurilor rămase libere la școalele de aplicație de pe lângă școalele normale de băeți și de fete, ministerul a dispus să se țină un nou examen, în ziua de 10 Octombrie 1941. Candidații și candidatele care întrunesc condițiunile art. 236 vor face cereri de înscriere prin minister.

O SĂRBĂTOARE A BIRUINŢEI CREŞTINE IN TRANSNISTRIA

Târnosirea Bisericii din Sucleia de către I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului şi P. S. S. Episcopii Oradiei, Timişoarei, Huşilor şi al Armatei.-Botezul a 30 de prunci români.- Decorarea ofiţerilor, subofiţerilor şi soldaţilor germani, din unitatea care a refăcut locaşul de închinare al Moldovenilor din satul Sucleia

In Transnistria, dela un capăt la altul, s'a întors Dumnezeu. După ani de asupriri şi mizerii, suferinţa blândului popor moldovenesc, — crescut odată cu istoria, între Nistru şi Bug, — a fost răsplătită prin marea sărbătoare a Invierii, a descătuşerii sufletelor care au ştiut să nădăjduiască fără crâcnire.

Bucuria este mare. A pierit întunericul şi s'a făcut lumină. O lumină ce nu va putea fi niciodată înfrântă de haoticile puteri ale Răului. O lumină plămădită din jertfă şi sânge.

Mormintele nu vor mai fi profanate de besbojnicii stalinişti. Nici bisericile, care astăzi se ridică, mai impunătoare, pe întregul cuprins al Transnistriei, ca un prinos aduce Celui Prea Inalt.

Liberi pe ogorul lor, pe munca lor, pe obiceiurile, limba şi viaţa, dar, mai ales, liberi pe credinţele lor seculare, Moldovenii aşteaptă, cu dragoste şi tărie de caracter, ziua de mâine, când vor putea şi ei pune umărul la opera de reclădire a României Mari.

SUB PAVAZA CRUCII

In apropierea Tiraspolului, deoparte şi de alta a şoselei pe care răsună cadenţa oştilor, se resfiră printre livezi şi grădini satul Sucleia, sat mare şi frumos, cu gospodari de treabă, statornici, ce n'au putut fi înfrânţi de nenumăratele vicisitudini ale vremurilor trecute. Oamenii au ştiut să reziste cu atâta seninătate, încât nici bolşevicii n'au avut cum să-i atragă de partea lor şi să-i desnaţionalizeze deşi „stăpânii" întrebuinţau cele mai josnice metode.

— *Ehei! Tare mult am mai suferit, domnule,* îmi povestea într'o zi un bătrânel simpatic, dulce la vorbă, cu chip de duhovnic: *Blăstămaţii din casa lui Dumnezeu, au scos totul, au rătezat turla şi au sfărâmat icoanele. Pi locu'unde înainte ne rugăm, au făcut „kino". Da, domnule, „kino", au făcut. Şi ne-o plâns inima'n noi când am văzut batjocurile estea"*...

Intr'adevăr, biserica era pustie. Pereţii goi. Cele câteva icoane au trebuit să fie scoase din ascunzători. Astfel, icoana de argint dela iconostas a stat îngropată 8 ani în fundul ogrăzii lui badea Zotic. De pe la oameni au putut fi grămădite şi câteva cărţi bisericeşti.

Credincioşii moldoveni din Sucleia, cu puterile lor proprii, s'au apucat să repare, — după potolirea focului, — Casa sfântă a Domnului. Dar lucrul mergea greu de tot, fiindcă lipseau meşteri şi nici materiale nu se găseau. Iată, însă, că în sat se opreşte, în cantonament, o companie germană. Sucleienii primesc cu o deosebită cinste pe soldaţii Marelui Reich. Căpitanul Lehmann, comandantul unităţii, distins ostaş cu suflet de părinte, se apropie tot mai mult, de inima bună şi primitoare a locuitorilor, le înţelege durerea şi cu subofiţerii şi soldaţii săi, — ajutat în acelaş timp şi de săteni încep restaurarea Sfântului lăcaş. In mai puţin de două săptămâni biserica din Sucleia are turlă, clopotniţă, catapeteasmă, e zugrăvită, împrejmuită cu grilaj. Iar pentru Sfânta Duminică se hotărăşte sfinţirea.

MARELE PRAZNIC CREŞTINESC

Ziua e nespus de frumoasă. Peste întinderile transnistriene desrobite, soare asvârle jerbi de lumină odihnitoare. Parcă şi natura însăşi, în această toamnă a biruinţei româneşti, ţine să ia parte, cu tot dinadinsul, la slujba târnosirei, la slujba unui început de an nou.

Incă dela orele 8 dimineaţa, poporul satelor de prin împrejurimi, într'un număr impresionant, se adună în curtea bisericii, unde se mai află, în aşteptarea înalţilor oaspeţi şi a autorităţilor, o companie germană şi o companie română, cu drapelele în frunte.

Sosesc înalţii ierarhi ai Bisericii noastre ortodoxe: P. S. S. Nicolae Popovici al Oradiei, P. S. S. Vasile al Timişoarei, P. S. S. Ciopron al Armatei şi P. S. S. Grigore Leu al Huşilor, însoţiţi de o echipă de 12 preoţi misionari şi arhimandritul Iuliu Scriban.

I. P. S. S. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, domnul profesor G. Alexianu, Guvernatorul civil al Transnistriei, profesor Sandu, ministru-subsecretar de stat la Culte şi d. general N. Ghineraru, sunt întâmpinaţi la poarta bisericei de către primarii comunelor cu tradiţionala pâine şi sare, şi de cele două companii care dau onorurile. Arhimandritul Iuliu Scriban prezintă crucea şi evanghelia după care rosteşte următoarele:

„A fost dat să coboare lumina Ardealului, să facă sfinţirea acestui locaş de închinare a moldovenilor de peste Nistru. Este un semn al lui Dumnezeu şi o chezăşie a înfrăţirii ce se săvârşeşte. Marea bucurie care se revarsă astăzi, în această zi a luminii, să fie lumină veşnică şi de nebiruit, peste acele vecuri, peste care se lăsase greu întunerecul".

I. P. S. S. Mitropolitul Bălan a răspuns:

„Prin vitejia ostaşilor, Dumnezeu a răsplătit suferinţa atât de îndelungată a credincioşilor din aceste ţinuturi. Ţara liberă aduce astăzi binecuvântarea sa şi a Bisericii sale peste acest pământ românesc, deasupra căruia apăsa greu întunericul şi puterile Răului.

Poporul de aici este alcătuit din fii ai poporului românesc, de pe buzele căruia se desprinde acelaş limbă dulce moldovenească şi în vinele căruia curge acelaş sânge. Toţi cei ce venim de departe, le aducem cuvântul frăţiei româneşti de pretutindeni, învăluit în haina credinţei. Sfinţind acest locaş, să rugăm pe bunul Dumnezeu ca să-l facă izvor de lumină care să se împărtăşească tuturor pentru întărirea credinţei creştine şi biruinţa Neamului.

*

D. ministru Sandu a adus bisericii din Sucleia o frumoasă icoană a Maicii Domnului, dăruită de I. P. S. S. Nicodim, Patriarhul României, şi o candelă dăruită de d. General Radu Rosetti, ministrul Culturii Naţionale.

I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului, asistat de episcopi şi de un sobor de preoţi, în sfintele odăjdii, au oficiat slujba târnosirii bisericii din Sucleia, cu hramul Sf. Dumitru, fiind de faţă: d. Guvernator G. Alexianu, d. Ministru Sandu secretar general Cercavschi, căpeteniil ale armatelor germano-române, colonel Georgescu, prefectul judeţului Tiraspol. Colonel Broşteanu, maior Scriman, primarul oraşului, d-nele conducătoare ale spitalului Crucii Roşii şi corpul funcţionăresc al Guvernământului Transnistriei.

După ce face înconjurul bisericii şi se unge cu mir sfinţit intrările, I. P. S. S. Mitropolitul Bălan deschide după datina străbună bisericească uşile mândrului locaş de închinăciune şi de repaus sufletesc. Se oficiază Sf. Liturghie, răspunsurile fiind data de către corul catedralei din Tighina. După treptele locaşului sfinţit se rostesc cuvântările.

Cuvântarea mitropolitului Ardealului

„Mare bucurie a trimis Dumnezeu tuturor, poporului românesc, oastei lui şi marilor săi aliaţi. S'a sfinţit astăzi cea dintâi biserică din Transnistria şi ne-am rugat pentru moldovenii de aici, pentru neamul nostru de pretutindeni şi pentru biruinţa oştilor aliate împotriva vrăjmaşilor credinţei.

Stăpânirea celor fără de Dumnezeu a vrut să închidă cerul pe seama oamenilor. S'a străduit să şteargă numele lui Hristos din suflete şi să încredinţeze lumea că nu are nici un stăpân, că se poate conduce după capul ei. Nu există o nebunie mai înfricoşată de cât aceasta.

Iubiţi Moldoveni,

Omul are dela Dumnezeu o comoară: sufletul. Iar sufletul este al lui Dumnezeu. Nimeni nu are dreptul să pună stăpânire pe dânsul.

Dar şi poporul are sufletul său. Neamul românesc de pretutindeni are acel mare suflet, prin care am trăit dealungul veacurilor şi prin care am biruit. Acest suflet îl purtaţi şi voi dragi Moldoveni. Stăpânirea celor fără Dumnezeu, care s'a dus pentru totdeauna, a fost potrivnică sufletului şi a vrut să vă răpească credinţa. Dar n'au putut. V'aţi păstrat credinţa strămoşească, v'aţi închinat Domnului Hristos în taina sufletelor.

Fiţi mândri că sunteţi moldoveni.

Până dincolo de Carpaţi trăiesc milioane de fraţi care şi-au trimis floarea tineretului ca să vă desrobească.

Staţi neclintiţi în credinţa creştinească. Iar cei rătăciţi să se întoarcă la lumina ei. Să fiţi recunoscători oastei româneşti şi neînfricatei armate germane. Să aduceţi mulţumiri fierbinţi marelui Fuehrer Adolf Hitler şi Mareşalului Antonescu, care v'au scos din robie.

Să ne gândim cu toţii la brava armată care luptă încă şi să înălţăm rugi către Dumnezeu s'o ajute ca să înfrângă pe duşmanii Creştinismului şi ai Neamului"

I. P. S. S. Mitropolitul Bălan vorbeşte, apoi, în limba germană adresându-se căpitanului Lehmann şi soldaţilor săi, prin osârdia cărora s'a refăcut locaşul bisericesc din Sucleia.

D. căpitan LEHMANN, comandantul companiei germane 572, mulţumeşte I. P. S. S. Mitropolit al Ardealului pentru cuvintele şi urările ce le-a adresat armatei germane şi marelui ei Conducător: arată că fapta ostaşilor germani trebue să însoţească şi mai mult cele două naţiuni care duc lupta comună împotriva duşmanilor Creştinismului şi ai Civilizaţiei. Inchele cu calde urări pentru M. S. Regele Mareşalul Antonescu şi Armata Română.

Cuvântul Guvernatorului Transnistriei

Intr'un sat moldovenesc, neîntrecuta armata a Fuehrului Germaniei, unită în frăţie de sânge şi de luptă, cu credincioasa şi viteaza armată română, deschide azi Sucleia, pe pământul Transnistriei, cel dintâi locaş de închinăciune al învăţăturii lui Hristos.

Poporul român, reprezentat prin Regele Mihai I şi prin Mareşalul Reintregitor Antonescu, mulţumeşte din inimă armatei germane.

Pe locul de închinăciune de altă dată al străbunilor, Biserica care se înalţă azi, este semnul venit dela Dumnezeu că ne găsim pe calea cea bună, înfrăţiţi în luptă, în onoare şi credinţă, deschidem zorii unei lumi noui.

Poporul german şi armata germană trebue să fie încredinţaţi că soldatul român, luptând şi murind alături de cel german pentru apărarea şi înălţarea Patriei sale şi durarea unei aşezări mai bune în lume, l'a cunoscut mai deaproape pe acesta, l'a înţeles şi-l iubeşte.

Nu vom putea uita niciodată că cel dintâi altar de închinăciune într'un sat moldovenesc din Transnistria, s'a ridicat din frăţia de luptă germano-română şi cu concursul armatei germane.

Dumnezeu să ajute Marelui Fuhrer al Poporului German, Regelui Românilor şi Mareşalului Reintregitor Antonescu să ducă oştile la izbândă deplină, spre a se asigura astfel şi neamului nostru dreptatea care nu i se poate tăgădui şi pentru care luptă şi va lupta până la ultimul suflet

Mulţumeşte apoi d-lui căpitan Lehmann, în limba germană pentru frumoasa înfăptuire, pusă în slujba Crucii şi a înfrăţirii depline a celor două popoare.

*

A urmat apoi solemnitatea decorării căpitanului Lehmann, subofiţerilor şi soldaţilor, din unitatea de companie germană 572, care au lucrat la restaurarea bisericii din Sucleia.

D. prof. G. Alexianu, Guvernatorul civil al Transnistriei, în numele M. S. Regelui şi din încredinţarea d-lui Mareşal Ion Antonescu, prinde pe pieptul vrednicului căpitan Lehmann, decoraţia „Coroana României".

Urmează decorarea subofiţerilor şi soldaţilor după care d. Guvernator şi I. P. S. S. Bălan felicită pe cei distinşi.

BOTEZUL PRUNCILOR DE ROMANI

La sfârşit s'a oficiat botezul a 30 de prunci de Români din Sucleia. Slujba a fost săvârşită de P. S. S. Grigore Leu, Episcopul Huşilor, naşi şi naşe fiind d-nele dela Soc. Naţională a Crucii Roşii, M. Seulescu, Dina Vals, Rodica Ghica, Elise Suţu, Adriana Rossi, d-rele Lăpăduş Niţescu, Mateescu, d-nii dri colonel Stroian şi căpitan dr. Stoupoe, medicii spitalelor din Tiraspol.

In după amiaza zilei la spitalul Nr. 2 din Tiraspol I. P. S. S. Mitropolitul Bălan a oficiat cununia religioasă a unui ofiţer rănit pe câmpul de onoare.

ŞTIRI DIN CHIŞINĂU

Reinfiinţarea fabricei de săpun

Primăria municipiului Chişinău a decis punerea în funcţiune a fabricei de săpun care a funcţionat în Chişinău înainte de ocupaţia sovietică.

In momentul de faţă se fac reparaţiile necesare pentru începerea activităţii acestei fabric.

Strângerea fierului vechiu în Basarabia

Societatea „Reşiţa", în colaborare cu ministerul Inzestrării Armatei, a hotărît strângerea fierului vechiu ce se găseşte pe teritoriul Basarabiei.

In acest scop, a fost trimisă pe teren o echipă de muncitori şi funcţionari, cari au şi început lucrul nu de mult. Până în prezent, s'au strâns peste 100 vagoane de fier vechiu.

La Chişinău, lucrările acestea se află sub conducerea d-lui Cpt. Florea, Gh. Trifan şi Ion Bruteanu.

Depozite speciale de produse C.A.M.

Casa Autonomă a Monopolurilor Statului a luat decisiunea să înfiinţeze în toate oraşele din Basarabia şi Bucovina depozite speciale pentru diferte produse C.A.M.

Pentru realizarea acestei măsuri, a fost delegat d. inspector general Petrini care a şi terminat lucrările de organizare.

Inceperea cursurilor şcoalei de cântăreţi

Arhiepiscopia Chişinăului a avut un şir de ani sub întreţinerea sa o şcoală de cântăreţi ce funcţiona în capitala Basarabiei. Această şcoală fusese mutată acum câţiva ani la mănăstirea Hârbovăţ.

Intrucât această mănăstire a fost devastată de bolşevici, P. S. Episcop Efrem, locoţenent de arhiepiscop al Chişinăului, a decis readucerea acestei şcoale înapoi la Chişinău. Ea va funcţiona în câteva apartamente din fostul local al Facultăţii de teologic. Ca director al acestui aşezământ de pregătire a viitorilor dascălii bisericeşti, a fost numit părintele Pavel Mihailovici, un cărturar format în şcoala românească, C. Sa fiind şi autorul unei documentate lucrări în legătură cu cărţile româneşti apărute în Basarabia sub ţarism, lucrare tipărită şi premiată de Academia Română.

Elevii cari au urmat la şcoala de cântăreţi dela Mănăstirea Hâbovăţ, urmează să facă cereri de reînscriere în clasele respective.

Cursurile vor începe la 6 Oct. a. c.

Inviorarea vieţii economice a Basarabiei

Camera de comerţ şi industrie din Chişinău, şi-a încheiat lucrările pentru revizuirea autorizaţiunilor pentru exercitarea comerţului, eliberate de către primăria municipiului Chişinău înainte de începerea activităţii susnumitei Camere.

S'au eliberat până acum peste 200 autorizaţiuni diferiţilor comercianţi români, cari vor contribui la înviorarea economiei locale.

Populaţia Transnistriei cere preoţi

Intrucât majoritatea absolută a preoţilor din Transnistria au fost ucişi sau deportaţi de bolşevici, în momentul de faţă când hotarul de răsărit al României a fost reîntregit, populaţia moldovenească de peste Nistru, ca păstrătoare a credinţei şi a obiceiurilor creştine, a intervenit în repetate rânduri la Sf. Mitropolie a Chişinăului cu rugămintea să i se trimită preoţi pentru săvârşirea slujbelor religioase.

In legătură cu aceasta, P. S. Episcop Efrem al Eparhiei Chişinăului a hotărît ca toţi preoţii dela posturile noui să plece imediat în Transnistria, în vederea începerii activităţii misionare.

Vor pleca îndeosebi acei preoţi cari cunosc şi limba rusă. Nouii misionari vor lucra sub îndrumările P. S. Arhimandrit Iuliu Scriban.

Lupta împotriva speculei

In vederea combaterii speculei şi pentru fixarea preţurilor maximale în raza municipiului Chişinău, d. primar colonel Anibal Dobjanschi, a instituit o comisiune specială, alcătuită din: un reprezentant a guvernământului Basarabiei, un delegat al comercianţilor, al consumatorilor, al poliţiei municipale şi unui al serviciului de control de pe lângă primăria locală.

Această comisiune terminându-şi lucrările, a depus d-lui primar un proect de preţuri maximale cari au fost aprobate, urmând ca acestea să fie sancţionate de către d. general Voiculescu, guvernatorul Basarabiei.

Numiri de suplinitori în învăţământ

Directorul Culturii Naţionale din Basarabia a alcătuit tabelul cu locurile vacante în învăţământul primar ce vor fi ocupate de absolvenţii şcoalelor normale.

Numirile se vor face în cursul acestei săptămâni la Bucureşti, unde au şi plecat în acest scop, d-nii: Irodion Iacob, inspector general al învăţământului primar şi I. Timircan, inspector primar şcolar.

Deasemenea, urmează să plece la Bucureşti şi d. Titus Hotnog, directorul general al directoratului Culturii Naţionale din Basarabia, pentru rezolvarea unor chestiuni importante în legătură cu organizarea Directoratului.

CHARKOVUL

Cel mai important centru economic al Ucrainei

BERLIN, (UTA). — După marile succese germane repurtate în spaţiul dela est de Kiev, şi mai ales după cucerirea oraşului Poltava, a intrat în câmpul observaţiilor un nou mare oraş al Ucrainei: Charkovul. Acest oraş, datorită poziţiei sale geografice şi comunicaţiilor sale într'o reţea extraordinară de deasă, făcând legătura cu marile bazine industriale din regiunea Doneţului, este unul din cele cele mai importante centre economice din Ucraina. Charkovul stabileşte coeziunea marei industrii a bazinului carbonifer Doneţ, cu agricultura hinterlandului vestic şi-şi împinge ramificaţiile sale până în regiunea industriei grele dela Krivoi-Rog. De aceia Charkovul este un foarte însemnat nod de comunicaţii de tot felul, căi ferate şi şosele, cari leagă regiunea industrială a Rusiei Centrale cu Ucraina şi cu Marea Neagră, şi regiunea Doneţului cu Rusia Albă şi porturile baltice. Fiind punctul concentric al relaţiilor economice dintre est şi vest, Charkovul a căpătat de timpuriu desvoltarea considerabilă. In anul 1910 populaţia Charkovului era estimată la 224.000 suflete, iar în 1934, a atins după cifre bolşevice, 625.000 de suflete, exact cât şi Kievul şi astăzi este apreciată la 835.000 de locuitori.

Oraşul a fost fondat în 1654. de cazacul Charrikov (al cărui nume îl poartă), având destinaţia de a constitui o mică fortăreaţă aşa numitei Ucraine libere, adică aceia care nu fusese ocupată de Polonezi, dar peste câţiva ani, a ajuns în mâinile moscoviţilor. Având un rol determinat de important avant post împotriva Tătarilor timp de multă vreme, după învingerea şi supunerea Tătarilor, Charkovul a devenit cel mai important centru comercial al sudului. Până în ultimul timp erau vestite numeroasele iarmaroace ale Charkovului, bogat dotate cu tot soiul mărfurilor pământului, care de obicei aveau loc în anotimpul iernii. Primordial însă, se făceau afaceri comerciale, vânzându-se producţiile Ucrainei: cereale, cai şi lână. In a doua jumătate a secolului XIX, oraşul a căpătat un deosebit avânt industrial, progresând necontenit, astfel încât astăzi, a ajuns să aibă numeroase fabrici de zahăr, spirt, textile, de tutun etc. şi alte importante mari aşezăminte industriale ca de pildă, o fabrică de maşini de cusut, fabrica de locomotive „Komintern" o fabrică de maşini agricole şi 4 uzine electrice.

Oraşul este reşedinţa autorităţilor centrale, între cari se menţionează autorităţile administrative ale industriei grele, apoi un şir de instituţiuni de cercetare ca şi staţiuni de cercetare.

Insemnătatea din punct de vedere militar a Charkovului o reliefează multiplele sale aşezăminte militare şi şcoli înalte, ca de pildă, şcolile pregătitoare de ofiţeri şi subofiţeri, numeroasele cazărmi, apoi un personal de artilerie, o şcoală de aviaţie, ca şi baze aeriene cu o mare desvoltare, cari se găsesc toate în interiorul său în imediata apropiere a oraşului. Se înţelege dela sine că Charkovul a fost destinat şi pentru construirea în proporţii masive a unei însemnate industrii de răsboi, fiind în legătură cu apropierea bazinelor carbonifere şi miniere. De acela acest oraş a evaluat din punct de vedere technic, atingând culmi nebănuite şi depăşind la mare distanţă, toate celelalte rase ucrainiene.

Industria înzestrării şi răsboiului aflătoare în Charkov dispune de mari uzine pentru fabricarea de care blindate şi de locomotive, în plus, are 5 fabrici de avioane, 4 fabrici de muniţii şi un număr identic de depozite de muniţii, un arsenal de tunuri, 2 fabrici de arme obişnuite, 2 uzine pentru chimicale şi o uzină pentru fabricarea de aparate electrice de măsurat, ca şi aparatele necesare pentru instrumentaţia întrebuinţată la vase de răsboi.

Avându-se în vedere liniile de comunicaţii cari sunt cele mai principale din punct de vedere economic şi industrial de o importanţă vitală pentru Ucraina, şi care reţea străbate în toate direcţiile Charkovului şi concomitent constituind punctul de convergenţă al lor, se reliefează din plin faptul că ocuparea acestui oraş, care este pe punct de a fi realizată din moment în mament, după comunicatele militare germane, va costitui cea mai cumplită lovitură, slăbind considerabil potenţialul economiei de răsboi a Uniunii Sovietice.

De asiderea, trebuie accentuat faptul prefect evidenţiat că acest mare centru economic şi-a stăvilit activitatea, cele mai multe fabrici închizându-se porţile în urma înaintării fulgerătoare a trupelor germane în Ucraina.

Sergentul Dentiu Nicolae se întâlneşte noaptea cu părinţii

(Urmare din pagina I-a)

casa copilăriei lui Dentiu. Pe drum, el ne povestea ce mai nuntă turnaseră ai lui, ia în casa asta veche, pentru sora lui Cleopatra pe care a luat-o Mihail al Vasile Buruiană. Săreau vorniceii pe cai şi'ntindeau laolaltă lumea garafele pline cu vin alb, din via pe care a lucrat-o cu mâna lui şi cum atunci pentru prima dată a tropotit şi el o bulgăroaică avană, de se făcuse leoarcă de sudoare. Şi a fost şi preotul la nuntă şi a cântat muzica lui Ionel dela Oneşti şi cum când au apărut muzicanţii pe muchia dealului, i-au dat drumul la un marş de săltau toate disetinele ca nevestele la încheierea mesei celei mari.

In apropierea casei, Dentiu tăcu. Işi încetinise mersul şi observa casa, ca pe o primejdie. Nu întâlnisem în drumul nostru decât un moşneag cu o căldare mare de apă şi lătrat nervos de câini.

Am intrat în curte smeriţi, ca într'un pridvor de biserică. Un câine vânăt sări cu colţii la noi.

— Măi, Cârlanc, na, na, ce nu mă mai cunoşti? Măi, băeţele, ia vino'ncoace la badiu Culăeş, măi, nu mai hămăi degeaba, — şi Culăeş Dentiu întinse mâna să-l alinte.

Câinele se uită lung, ciuli urechile şi încremeni cu colţii afară ca un om. Coada începu să i se mişte ritmic şi dintr'odată, ca apucat de un acces de turbare, prinse a se târî pe pământ, frecând ţărâna ogrăzii cu coada şi suspinând ca o fată. Dentiu îi mângâia creştetul lui de dobitoc credincios şi-l hârjonea în toate părţile, gâdilându-l cu vorbe dulca ca mursa acadelei. Dobitocul, ca şi când ar fi înţeles, începu să-i lingă mâinele şi să urle de bucuria revederii, târându-se ca o râmă la bocancii prăfuiţi ai ostaşului.

— Culăeş, tu eşti? — glasul era al unui om între două vârste, care ieşise de după casă.

— Bade Teoadere, bine v'am găsit sănătoşi — şi sergentul deschise braţele să-i primească din nou aproape de inimă pe cumnatu-său. Acesta îşi pierduse graiul. Il măsură din cap până în picioare şi nu credea. Intr'un moment de desmeticire, se întoarse spre dosul casei şi strigă:

— Hei, mamă, tată, Cleopatră, ia ieşiţi deacolo, a venit Culăeş. Repede, repede!

L-am văzut apărând pe toţi, unul după altul, cu mama în frunte, o femee măruntică, cu toată arşiţa verii în braţele, ce se desfăceau ca un curcubeu. Işi strânse feciorul la inima-i îmbătrânită ca o pajură din împărăţia seninătăţii, cu bobiţe de lacrimi sfinte pe pleoape, întrebându-l de câteva ori, dacă e el şi încredinţându-se prin sărutarea neîncetată a obrazului, a frunţii şi a mâinei. Vorbea numai sufletul necuprins al mamei din ea. Pentru ea nu mai exista războiu, groază sau îndoială, nici aşteptările, durerile, perii albi care o îndumnezeiseră, nopţile pline de visuri amare, diminețile pustii şi rugăciunile albe înălţate, trăia numai Culăeş, nădejdea bătrâneţilor ei.

Noi nu mai avem ce căuta

Il întreb cum şi-a petrecut anul acesta de despărţire, dacă se gândea la ea, dacă mai credea c'o s'o vadă şi la toate întrebările acestea nu mai aştepta răspuns, vroia să simtă respiraţia feciorului său pe obraz şi strânsoarea palmelor materne nu mai contenea. Dentiu se sărută cu tată-său, cu soră-sa şi împietri pe prispă lăcrămând. Ar fi fost o impietate să mai asistăm la asemenea revărsare de iubire maternă. Nu aveam dreptul să furăm din fericirea lor şi nici să împrăştiem aburul fericirii noastre ascunse. Atunci, mai bine ca oriunde, ne dădeam seama de sfinţenia războiului pe care îl purtam. Ca Dentiu erau mulţi şi dragostea de mamă e neîncăpută şi nemăsurată pe suprafaţa basarabeană. Fiecare aveam o mamă în sufletele noastre şi ne simţeam inimile frânte de atâta putere de iubire, la cari asistam.

— Băeţi, noi nu mai avem ce căuta aici, să mergem — şi începuserăm a ne apropia de poartă. Dar mama sări de pe prispă ca o panteră, îl opri pe Bindea cel dintâiu:

— Unde vă duceţi? Trebue să staţi! La protestele noastre se apropie şi mai mult de noi:

— Dragii mei, daţi măcar să vă sărut, voi mi l-aţi adus. Să vă dea Dumnezeu bucurie şi mamelor voastre şi paza lui să vă urmărească.

Şi buzele ei calde se lipiră ca o miruire de frunţile noastre. Umbrele părinţilor, erau alături de noi, ca o fluturare de bariz dintr'o neuitată depărtare. In momentul acela pricepeam răsplata acestui războiu şi nu atât bucuria ne cuprinsese, cât mai degrabă o duioşie moleşitoare şi blândă, ca o legănare de înger. De ne-ar fi spus cineva, că războiul nu-şi are frumuseţile lui, singurul nostru răspuns ar fi fost glonţul.

Şi nimănui nu ne-a dat prin gând atunci, că aceia a fost ultima sărutare pe mâna vitează a Sergentului Dentiu.

Aproape de companie, după ce am mers într'o tăcere neobişnuită pentru „repausul" ce-l trăiam în războiu, soldatul Lau Gheorghe din Răducăneni-Fălticeni, mă întreabă, ca şi când şi-ar fi repetat în auz gândul ce-l mistuia:

— Da, dv. când o să vă vedeţi mama?

— O s'o văd şi eu, Lăule, n'ajunge tot pământul pentru dragostea mamelor faţă de noi. Eu am citit multe cărţi şi nicăeri n'am găsit să fie scris mai frumos despre dragostea mamei, cum am văzut acum în sărutarea aceea de mână a mamei lui Dentiu? Ţie nu-ţi arde fruntea?

In urma noastră, s'aprinsese prima lumină la casa lui Samson Dentiu din Sofia şi ultima lumânare părintească pe mormântul de mai târziu al sergentului Neculai Dantiu.

(Va urma: ACOLO UNDE INCEP MORMINTELE).

Sergiu Matei Nica

NOUA IMPĂRŢIRE A JUDEŢELOR ŢĂRII IN INSPECTORATE DE JANDARMI

In „Monitorul Oficial" de astăzi s'a publicat decizia ministerului afacerilor interne, prin care se stabileşte împărţirea judeţelor ţării în următoarele 9 inspectorate de jandarmi:

INSPECTORATUL DE JANDARMI CHISINAU

Cuprinde judeţele: Orhei, Soroca, Lăpuşna Tighina, Cetatea Albă, Chilia, Ismail, Cahul şi Bălţi.

INSPECTORATUL DE JANDARMI IAŞI

Cuprinde judeţele: Fălciu, Iaşi, Baia, Neamţ, Roman Bacău, Vaslui, Botoşani şi Dorohoi.

INSPECTORATUL DE JANDARMI CERNAUŢI

Cuprinde judeţele: Hotin, Cernăuţi, Storojineţ, Rădăuţi, Câmpulung şi Suceava.

ULTIMA ORA

ANGLIA CONSTATĂ CĂ POZIŢIA SOVIETELOR ESTE GRAV AMENINŢATĂ

AMSTERDAM, 1 (Rador). — Corespondentul Agenţiei D. N. B. anunţă că in cursul emisiunii de Marţi seara postul de radio Londra a transmis declaraţiile maiorului Lewis Hastings, care a spus, printre altele:

Poziţia Sovietelor in sud este defavorabilă. Presiunea germană este dură. Sovieticii mai ţin câteva poduri pe malul Niprului, dar poziţiile lor sunt nesigure. Ameninţarea celui mai intins teritoriu industrial din Uniunea Sovietică este, deasemeni, foarte serioasă.

Noi, in Anglia, dăm Sovietelor toată asistenţa pe care suntem capabili să o dăm, dar prin aceasta faptele geografice defavorabile nu pot fi inlăturate.

TRUPELE GERMANE AU PĂTRUNS IN CRIMEEA

Pe intregul front se dau lupte de o violenţă neasemuită

STOCKHOLM, 30 (Tel. part.). — Din cercuri demne de incredere s'a anunţat astăzi după amiază că un atac aerian desfăşurat cu o formidabilă putere de acţiune de către aviaţia germană, a distrus importante linii de comunicaţie din Crimeea.

Pe intreaga intindere a frontului dela Răsărit se dau lupte de o violenţă fără precedent in istoria războaielor.

Trupele germane, sprijinite de aviaţie şi de unităţi de artilerie, au pătruns adânc in unele sectoare din istmul Crimeei.

Printr'o acţiune care nu va da greş nici de data aceasta, — fapt care s'a afirmat prin atâtea succese strălucite pentru gloria armatei germane şi a iscusinţei strategice a comandamentului său, — se va ajunge rapid la izolarea completă a Crimeei, tăindu-se in felul acesta una din posibilităţile mai importante ale Angliei de a aproviziona armata roşie.

ARMATELE REICHULUI SUNT LA 300 Km. DE CAUCAZ

Aceleaşi cercuri acreditează ştirea din isvor competent din Turcia cum că trupele germane se află in momentul de faţă la 300 km. de Kaukaz, obiectiv de cea mai mare importanţă strategică şi economică pentru comandamentul german după cele dela Kiew şi Dnepropetrovsk.

In cercurile respective se precizează că de aci inainte drumul spre Kaucaz este deschis inaintării armatelor Reichului.

*

ROMA, 1 (Rador). — Postul de radio Moscova a anunţat că incursiunile aviaţiei germane asupra portului Kerci din Crimeea au provocat pagube serioase.

FORMAŢIILE ITALIENE IN PRIMELE LINII ALE FRONTULUI ANTI-COMUNIST

BERLIN, 30 (Rador). — Agenţia D. N. B. primeşte următoarele amănunte, in completarea buletinului militar german de Marţi:

Din comunicatul de azi rezultă că formaţiile italiene au inaintat până la Nipru şi că au făcut actualmente mai multe mii de prizonieri, cu prilejul atacurilor efectuate la nord-vest de Dnjepropetrovsk.

Prin acest fapt se mai invederează că formaţiile italiene se găsesc in primele linii contra sovieticilor, unde şi-au trecut strălucit examenele.

Iată cum pentru a treia oară, in decurs de 130 de ani, trupele italiene se luptă pe teritoriul rusesc. Acum 130 de ani, trupele italiene au luat parte pentru prima dată la o luptă contra ruşilor, găsindu-se incadrate in „La grande armee" a lui Napoleon, la 1812. In 1855, in timpul războiului Crimeei, trupele italiene s'au găsit din nou, pentru a doua oară, in faţa armatelor Ţarului. De data aceasta, in 1941, diviziile italiene nu luptă departe de vechiul lor teatru de război.

Faptul că trupele italiene se luptă alături de soldaţii germani dovedeşte voinţa Ducelui şi a poporului italian de a lua parte activă la lupta contra bolşevismului şi să ia armele in mâini, aşa cum a făcut şi acum câţiva ani in Spania şi in timpul primilor ani ai fascismului in Italia.

GENERALUL VON MACKENSEN ELOGIAZĂ BRAVURA OSTAŞILOR ITALIENI

ROMA 30 (Rador). — Trimisul special al Agenţiei STEFANI pe frontul oriental comunică textul ordinului de zi prin care generalul von Mackensen elogiază strălucita purtare a pontonierilor italieni cari au reconstruit un pod pe Nipru, sub focul intens şi bine ţintit al artileriei inamice, fără a inceta un moment lucrul. Lucrările de reconstruire au fost terminate cu succes.

Acest ordin de zi sună astfel: „Exprim pontonierilor italieni sentimentele mele de admiraţie pentru purtarea lor exemplară". Semnat: Von Mackensen.

Trimisul Agenţiei STEFANI precizează că in cursul a 4 zile de luptă, pontonierii italieni au asigurat circulaţia pe podul acesta de pe Nipru, pod care a fost de 11 ori stricat de tirul tunurilor inamice, şi de fiecare dată reparat imediat.

PUNEREA LA PUNCT A MINCIUNILOR DELA MOSCOVA

BERLIN, 30 (Rador). — Afirmaţia dela 29 Septembrie a Biroului de informaţii din Moscova, că germanii ar fi pierdut in ziua de 27 Septembrie 150 de avioane, in timp ce bolşevicii ar fi pierdut numai 28, este desminţită din izvor militar competent ca pe deantregul inventată.

In realitate, in luptele aeriene ce s'au desfăşurat la 27 Septembrie, germanii au doborit 26 avioane sovietice; artileria antiaeriană germană a mai doborit 10, iar 92 aparate sovietice au fost nimicite pe sol. Sovietele au pierdut prin urmare in acea zi 128 avioane, distruse de forţele germane. Prin urmare, Sovietele refuză să recunoască 100 de avioane distruse.

In schimb, pierderile germane din acea zi sunt de 30 de ori mai mici decât pretind Sovietele: germanii au pierdut in realitate cinci aparate, la care bolşevicii au mai adăugat dela ei 145, care in realitate n'au fost doborâte.

Din surprizele războiului

COMUNICATUL GERMAN

LINIILE FERATE CHARKOV-LENINGRAD ŞI MURMANSK DISTRUSE DE AVIAŢIA GERMANĂ

BERLIN, 30 (Rador). — Dela cartierul general al Fuehrerului, inaltul comandament al forţelor armate germane comunică:

In cursul operaţiunilor desfăşurate la est de Nipru, trupele italiene au nimicit importante forţe inamice şi au luat mai multe mii de prizonieri.

In sectorul nordic al frontului de răsărit, in zilele de 28 şi 29 Septembrie o divizie de infanterie a atacat cu succes o poziţie inamică apărată cu inverşunare. Ea a luat cu asalt 210 cazemate inamice.

Formaţiuni aeriene au atacat cu efect trenuri care transportau trupe pe liniile ferate din sectorul Charkow. Altele au continuat distrugerea reţelei de căi ferate dela răsărit de Leningrad şi a liniei Murmansk.

In lupta dusă contra Marei Britanii, aviaţia a distrus noaptea trecută, la răsărit de Great Yarmouth, un vapor de comerţ de 8.000 de tone şi a scufundat in acelaş sector, cu lovituri de bombe in plin, un vapor de răsboi care naviga intr'o formaţiune destul de importantă de distrugătoare.

Alte atacuri au fost indreptate contra instalaţiilor portuare de pe coasta de răsărit a Scoţiei şi din sudul insulei britanice.

In Africa de nord, formaţiuni de avioane Stuka au bombardat cheiurile de imbarcare şi depozitele de muniţii dela Tobruk.

In Mediterana, avioane de luptă au avariat un vapor de comerţ şi au doborit un avion de bombardament britanic.

Noaptea trecută, inamicul a sburat pe deasupra coastei de nord a Germaniei, iar câteva avioane au ajuns până in imprejurimile indepărtate ale Capitalei. In rândurile populaţiei civile, mai multe persoane au fost omorâte sau rănite de bombele aruncate asupra cartierelor de locuinţe, mai cu seamă la Hamburg.

Aviaţia britanică a pierdut in ziua de 29 şi in noaptea de 29 spre 30 Septembrie 11 avioane de bombardament.

Leningradul se află in stare disperată

HELSINKI, 30 (Tel. part.). — Postul de radio clandestin dela Leningrad a făcut astă seară comunicări senzaţionale cu privire la luptele ce se dau la Leningrad intr'un mod neinchipuit de crâncen. Majoritatea fabricilor şi uzinelor de armament sunt distruse. Mai bine de jumătate din case, indeosebi cele din centrul oraşului, sunt sau prefăcute una cu pământul, sau nu mai pot fi locuite. Lucrătorii dela marea uzină de armament „Kirov" au declarat greva generală. Zeci şi mii de trupuri zac dealungul străzilor oraşului. Nimeni nu se ingrijeşte să le ridice.

Răniţii, lipsiţi totalmente de orice asistenţă, sunt lăsaţi să moară de foame din cauza imposibilităţilor de aprovizionare.

Cetăţenii Leningradului se revoltă şi indeamnă armata să predea oraşul, insă comisarii politici, executând ordinul lui Stalin, persistă să forţeze armata la rezistenţă, somând populaţia sub ameninţarea armelor, să lupte pe baricade.

Faţă de situaţia catastrofală a Leningradului, Stalin a chemat urgent pe Voroşilov la Moscova.

RĂSCOALĂ IN GARNIZOANELE SOVIETICE DIN EXTREMUL ORIENT

STOCKHOLM, 30 (Tel. part.). — Din sursă militară se anunţă că situaţia din Extremul Orient se inăspreşte pe zi ce trece.

Membrii Legaţiei Sovietice din Tokio au trecut graniţa japoneză. Ciocnirile la graniţa sovieto-japoneză s'au inmulţit, ele luând caracterul unor atacuri regulate intre trupele grănicereşti.

Garnizoana sovietică din Wladivostok a decretat mobilizarea generală. Au fost mobilizaţi până şi copiii dela 15—16 ani. Deasemenea au fost chiemaţi sub drapel toţi muncitorii din fabrici, locul lor ocupându-l femeile şi fetele.

Calea ferată Wladivostok — Habarovsk a fost ocupată de trupele sovietice din N. K. V. D. (Ceka), in urma tentativei trupelor bolşevice din armata regulată de a se răscula, incercând să distrugă instalaţiile feroviare.

Cekiştii circulă cu trenuri blindate, asigurând paza stabilimentelor de cale ferată. Răsculaţii sovietici au organizat un meeting, in cadrul căruia s'a vorbit că ei n'aşteaptă decât semnalul şi vor porni la luptă.

Se precizează că răsculaţii se află sub comanda generalului-maior sovietic Morozov.

RUŞII ARUNCĂ ARMELE ŞI DEZERTEAZĂ LA FINLANDEZI

Helsinki, 30 (Tel. particulară). — Se remarcă, mai ales in ultimele zile, că numărul soldaţilor ruşi cari fug din intăriturile de la Hangoe şi se predau autorităţilor finlandeze, sporeşte simţitor.

In felul acesta, bolşevicii incearcă defecţiuni ce le vor fi fatale, grăbind catastrofa.

PRODUCŢIA DE AVIOANE AMERICANE IN CONTINUĂ SCĂDERE

NEW YORK 30 (Rador). — D. Walter Leckrone, corespondentul lui „New York World Telegramm" constată intr'o serie de articole, in care se ocupă de producţia de avioane a Statelor Unite, că după 18 luni de reinarmare se fabrică mai puţine avioane decât ar trebui intr'o săptămână de război.

Numai un mic număr de avioane moderne a luat drumul Angliei. Un număr de aparate trimise Angliei nici nu au mai fost despachetate, deoarece ele aparţineau unui model vechiu şi ar fi trebuit duse pe un teatru de război mai puţin important.

Numai calitatea avioanelor de bombardament americane echivalează aceea a aparatelor europene in timp ce fabricaţia avioanelor de vânătoare este cu mult inferioară aceleea a inamicului şi a aliaţilor, nu numai in ce priveşte calitatea, ci şi cantitatea.

GERMANIA ESTE PREGĂTITĂ PENTRU O CAMPANIE DE IARNĂ

BERLIN, 1 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Rador" transmite:

Comentatorii militari se ocupă in ziarele de Marţi de campania de iarnă, subliniind că Germania este pregătită să continue succesele de până acum, indiferent de condiţiile climatice in care trupele germane vor avea de luptat sau de piedicile ce s'ar ridica in calea aprovizionărilor.

EXECUTAREA A 20 REVOLUŢIONARI IN PROTECTORATUL BOEMIEI ŞI MORAVIEI

PARIS, 30 (Tel. part.). — Corespondentul agenţiei Havas O. F. I. transmite din capitala Reichului:

Presa protectoratului Boemiei şi Moraviei anunţă că 20 de persoane dintre cari 3 foşti generali iar alţii şefi comunişti, au fost condamnaţi şi executaţi pentru pregătire de rebeliune impotriva Statului. Organizaţia revoluţionară făcută de aceştia, s'a dovedit că trafica intens transporturi clandestine de arme şi punea la cale acte de sabotaj.

MARILE SUCCESE MILITARE ALE REICHULUI STABILESC BAZELE DE RECONSTRUCŢIE ALE EUROPEI

DRESDA, 30 (Rador). — D. Funk, ministrul economiei naţionale a Reichului, a pronunţat Luni seara un discurs la o intrunire a membrilor Camerii economice din Saxonia.

Remarcând faptul că economia naţională a Reichului se intinde acum dela Oceanul Ingheţat până la Marea Neagră din golful Finlandei până la Atlantic, d. ministru Funk a spus intre altele: Noi nu vrem să exercităm o dominaţie mondială, ci noi vrem să cooperăm cu celelalte state sub forma unor schimburi juste, care să profite tuturor. Noi trebue totuşi să cerem ca in economia europeană să fie puse in aplicare aceleaşi principii şi ca toate aceste economii naţionale să tindă la acelaş scop adică la o economie continentală europeană.

Marile succese militare au stabilit bazele reconstrucţiei Europei. Ne găsim in centrul acestei reconstrucţii şi noi nu admitem ca din afara continentului nostru să se incerce să ni se determine formele şi calea pe care trebue să o alegem. Noi nu avem decât un singur scop: victoria, care pentru poporul german inseamnă un viitor fericit şi un mare imperiu german liber şi puternic.

COMANDAMENTUL GERMAN ANUNŢĂ COMUNICATE EDIFICATOARE ASUPRA OPERAŢIILOR

BERLIN 30 (Rador). — Corespondentul Agenţiei „Rador" transmite:

Referindu-se la o intrebare formulată in cadrul conferinţei militare de presă pentru exacta interpretare a comunicatelor de război, care păstrează de aproape zece zile o semnificativă rezervă asupra operaţiilor in curs, un purtător de cuvânt al comandamentului german a declarat că in momentul de faţă nu este oportun să se dea amănunte asupra acţiunii trupelor pe intregul cuprins al frontului.

El a adăugat că inaltul comandament german va da in curând un comunicat amplu, care va fi edificator.

RĂZBOIUL SE VA INCHEIA PRIN VICTORIA GERMANIEI

BERLIN, 30 (Tel. part.). — Faţă de svonurile lansate de propaganda inamică, cercurile germane din capitala Reichului dau cea mai categorică desminţire intenţiilor de pace ce i se atribue.

Ultimele mari succese militare obţinute de germani, sunt cel mai bun indiciu că Reichul nu are nici un motiv să ceară pace aşa cum, după cum se precizează in cercurile cu răspundere de aici, Berlinul naţional-socialist nu va primi niciodată să incheie pace cu Moscova bolşevicilor.

„E bine să se ştie, — a declarat un inalt demnitar berlinez — că trupele Fuehrerului luptă până la victoria finală care va fi a Germaniei.

Atunci şi numai atunci războiul va fi incheiat.

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE AL MUNCII, Str. Sărindar No. 5—7—9, Bucureşti